УДК 811.111’374
DOI https://doi.org/10.26661/2414-1135-2026-103-27

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ТЕРМІНІВ В АНГЛОМОВНИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ (КОРПУСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Томчаковська Ю. О.
доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов
Національний університет «Одеська юридична академія»
Фонтанська дорога, 23, Одеса, Україна
orcid.org/0000-0003-0117-2704
yuliya.tomchakovskaya@gmail.com

Швелідзе Л. Д.
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Національний університет «Одеська юридична академія»
Фонтанська дорога, 23, Одеса, Україна
orcid.org/0000-0003-2291-5255
9087000@gmail.com

Сташук Т. І.
аспірант, асистент кафедри іноземних мов
Національний університет «Одеська юридична академія»
Фонтанська дорога, 23, Одеса, Україна
orcid.org/0000-0002-3475-6530
tetiana.stashuk10@gmail.com

Ключові слова: *англомовний медіадискурс, англомовні публіцистичні тексти, економіко-правова термінологія, корпусна лінгвістика, контекстуальний аналіз, моделі сполучуваності, термін.*

Статтю присвячено комплексному дослідженню функціонування економіко-правових термінів в англомовних публіцистичних текстах із застосуванням методів корпусної лінгвістики. Метою статті є виявлення особливостей функціонування економіко-правових термінів в англомовних публіцистичних текстах, визначення їхньої частотності, контекстуальних характеристик, моделей сполучуваності та основних функцій у сучасному медіадискурсі. Для досягнення поставленої мети сформовано спеціалізований корпус англомовних публіцистичних текстів економіко-правової тематики на матеріалі інформаційних ресурсів BBC News та CNN загальним обсягом близько 500 тис. слововживань. У дослідженні використано корпусний, описовий, контекстуальний, статистичний, дистрибутивний та кількісний методи аналізу, що забезпечили комплексне вивчення функціонування термінологічних одиниць. У результаті дослідження встановлено, що економіко-правова термінологія є одним із провідних компонентів сучасного англомовного публіцистичного дискурсу. Виявлено високу частотність використання термінів, пов’язаних із міжнародною торгівлею, фінансовими ринками, інвестиційною діяльністю, корпоративним управлінням, державним регулюванням і судовою практикою. Доведено, що найпродуктивнішими є двокомпонентні термінологічні конструкції типу «прикметник + іменник», «іменник + іменник» та дієслівно-термінологічні словосполучення, які забезпечують точність, лаконічність та високу інформативність журналістського викладу. Аналіз контекстуального функціонування

показав, що економіко-правові терміни характеризуються значною семантичною варіативністю, здатністю до адаптації в публіцистичному дискурсі та тенденцією до детермінологізації окремих одиниць. Встановлено, що в англомовних публіцистичних текстах економіко-правові терміни реалізують комплекс взаємопов'язаних функцій, серед яких провідними є номінативна, інформативна, пояснювальна, аргументативна та прагматична. Використання корпусного підходу дозволило не лише кількісно оцінити функціонування спеціальної лексики, а й виявити закономірності її контекстуального використання, типові моделі сполучуваності та особливості інтеграції до сучасного англомовного медіапростору. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання в корпусній лінгвістиці, термінознавстві, медіалінгвістиці, перекладознавстві, а також у викладанні англійської мови професійного спрямування, юридичної та економічної англійської.

FUNCTIONING OF ECONOMIC AND LEGAL TERMS IN ENGLISH MEDIA TEXTS (A CORPUS-BASED STUDY)

Tomchakovska Yu. O.
Doctor of Philological Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Foreign Languages
National University "Odesa Law Academy"
Fontanska Road, 23, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0003-0117-2704
yuliya.tomchakovskaya@gmail.com

Shvelidze L. D.
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages
National University "Odesa Law Academy"
Fontanska Road, 23, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0003-2291-5255
9087000@gmail.com

Stashuk T. I.
Postgraduate Student, Assistant at the Department of Foreign Languages
National University "Odesa Law Academy"
Fontanska Road, 23, Odesa, Ukraine
orcid.org/0000-0002-3475-6530
tetiana.stashuk10@gmail.com

Key words: *English media discourse, English media texts, economic and legal terminology, corpus linguistics, contextual analysis, collocational patterns, term.*

The article presents a comprehensive study of the functioning of economic and legal terms in English media texts using corpus linguistic methods. The study aims to identify the functional characteristics of economic and legal terms in English media texts by determining their frequency, contextual features, collocational patterns, and principal functions in contemporary media discourse. To achieve this aim, a specialized corpus of English media texts covering economic and legal issues was compiled from the online news resources of BBC News and CNN, comprising approximately 500,000 running words. The research employed corpus-based, descriptive, contextual, statistical, distributional, and quantitative methods, providing a comprehensive

analysis of the functioning of terminological units. The findings demonstrate that economic and legal terminology are key components of contemporary English media discourse. A high frequency of terms related to international trade, financial markets, investment activities, corporate governance, government regulation, and judicial practice was identified. The study shows that the most productive collocational patterns are two-component terminological constructions following the adjective + noun and noun + noun models, as well as verb–term combinations, which contribute to the precision, conciseness, and informational density of journalistic writing. Contextual analysis revealed that economic and legal terms exhibit considerable semantic variability, adaptability within media discourse, and a tendency toward the determinologization of certain lexical units. Furthermore, the study establishes that these terms perform a set of interrelated functions in English media texts, including nominative, informative, explanatory, argumentative, and pragmatic functions. The corpus-based approach made it possible not only to quantify the use of specialized vocabulary but also to identify regular patterns of contextual usage, typical collocational structures, and the integration of economic and legal terminology into contemporary English media communication. The findings may be applied in corpus linguistics, terminology studies, media linguistics, translation studies, and the teaching of English for Specific Purposes, particularly Legal English and Business English.

Постановка проблеми. Сучасний англомовний публіцистичний дискурс характеризується активним висвітленням економічних, фінансових і правових процесів, що зумовлює інтенсивне використання спеціалізованої економіко-правової термінології. У публіцистичних текстах терміни функціонують не лише як засоби точного номінування професійних понять, а й як інструменти формування суспільного сприйняття економічних реформ, правових механізмів, міжнародної торгівлі, фінансових ринків та корпоративної діяльності. При цьому в медійному середовищі спеціальні терміни нерідко зазнають семантичної адаптації, детермінологізації, набувають нових контекстуальних відтінків або входять до складу стійких термінологічних словосполучень, що потребує комплексного лінгвістичного аналізу.

Попри значну кількість досліджень, присвячених англомовній економічній, юридичній та менеджмент-термінології, увага дослідників переважно зосереджена на структурно-семантичних, етимологічних або перекладознавчих аспектах терміносистем [Галинська, 2014; Єрьоменко, Строченко, 2025]. Водночас функціонування економіко-правових термінів саме в англомовних публіцистичних текстах, особливо із застосуванням сучасних методів корпусної лінгвістики, залишається недостатньо дослідженим. Корпусний підхід дає можливість об'єктивно визначити частотність уживання термінів, їхню сполучуваність, контекстуальні особливості, функціонально-семантичні трансформації та закономірності використання в різних типах медіатекстів, що відповідає сучасним тенденціям розвитку лінгвістичних досліджень [Голощук, 2021]. У зв'язку з цим актуальним є комплексне корпусне дослідження функціонування економіко-правових термінів в англомовному публіцистичному дискурсі, яке дозволить встановити особливості їхнього використання та визначити основні тенденції розвитку сучасної англомовної спеціальної лексики.

Мета дослідження – виявити особливості функціонування економіко-правових термінів в англомовних публіцистичних текстах на основі корпусного аналізу, визначити їхню частотність, сполучуваність, структурно-семантичні характеристики та функції в сучасному медіадискурсі.

Завдання дослідження: проаналізувати теоретичні засади дослідження економіко-правової термінології та корпусної лінгвістики, сформувати корпус англомовних публіцистичних текстів економіко-правової тематики, виокремити економіко-правові терміни в досліджуваному корпусі, встановити їхню частотність і контекстуальні особливості функціонування, дослідити типові моделі сполучуваності термінів, визначити основні функції економіко-правових термінів у сучасному англомовному публіцистичному дискурсі.

Об'єкт дослідження – економіко-правова термінологія сучасної англійської мови. **Предмет дослідження** – функціональні, структурно-семантичні та контекстуальні особливості використання економіко-правових термінів в англомовних публіцистичних текстах. **Матеріалом дослідження** стали англомовні публіцистичні тексти економіко-правової тематики, опубліковані на інформаційних порталах *BBC News* та *CNN* у 2024–2026 роках. Загальний обсяг сформованого

корпусу становить близько 500 000 слововживань, що відповідає вимогам сучасних корпусних досліджень спеціалізованого дискурсу. Методом суцільної вибірки було відібрано понад 2 800 уживань економіко-правових термінів, які стали основою подальшого кількісного та якісного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні дослідження англомовної економічної та правової термінології охоплюють різні аспекти її формування, розвитку та функціонування. Значну увагу приділено специфіці англомовної терміносистеми менеджменту, її лексико-семантичній організації, етимологічним джерелам та структурно-семантичним моделям творення термінів [1; 5; 6]. Окремим напрямом є вивчення історичного розвитку англомовної бізнес-термінології, що дозволяє простежити закономірності її еволюції та адаптації до сучасних умов професійної комунікації [4].

Вагоме місце у сучасній лінгвістиці посідають дослідження англомовної юридичної термінології, зокрема проблем її функціонування та перекладу, що є важливим для забезпечення точності міжмовної професійної комунікації [3].

Активний розвиток корпусної лінгвістики значно розширив можливості дослідження спеціалізованої лексики. Корпусні методи дають змогу об'єктивно визначати частотність уживання термінів, аналізувати їхню сполучуваність, контекстуальні особливості та функціонування у різних типах дискурсу [2]. Ефективність корпусного підходу для аналізу спеціалізованих текстів, термінології та неологізмів також підтверджують сучасні дослідження, присвячені підготовці перекладачів і роботі зі спеціальними корпусами [7].

Корпусний аналіз англомовних публіцистичних текстів економіко-правової тематики, сформований на матеріалі публікацій BBC News та CNN загальним обсягом близько 500 тис. слововживань, дав змогу виокремити 2837 уживань економіко-правових термінів. Проведене дослідження засвідчило, що сучасний англомовний медіадискурс характеризується високою насиченістю спеціалізованою лексикою, яка використовується не лише у вузькопрофесійних матеріалах, а й у новинних повідомленнях, аналітичних статтях, редакційних колонках та інтерв'ю з представниками бізнесу, міжнародних організацій і державних інституцій.

У процесі аналізу встановлено, що найчисельнішу групу становлять економічні терміни, на які припадає 57,3% усіх виявлених одиниць. До цієї групи належать насамперед терміни, пов'язані з фінансовими ринками, банківською діяльністю, міжнародною торгівлею, податковою політикою та корпоративним управлінням. Юридична термінологія охоплює 28,5% досліджуваних одиниць і представлена назвами правових інститутів, судових процедур, нормативно-правових актів та механізмів державного регулювання. Решту становлять змішані економіко-правові терміни (14,2%), що функціонують одночасно в економічній та юридичній сферах і відображають сучасні тенденції інтеграції економічних і правових процесів.

Аналіз частотності засвідчив, що найбільш продуктивними є терміни *market (214 уживань), trade (186), investment (174), tariff (162), tax (149), sanctions (145), contract (132), regulation (126), inflation (121), court (116), legislation (111), shareholder (98), compliance (92), competition (88) ma intellectual property (76)*. Висока частотність саме цих одиниць пояснюється тематикою сучасного інформаційного простору, в якому домінують питання міжнародної торгівлі, економічних санкцій, інвестиційної діяльності, корпоративного управління, змін податкового законодавства та судового регулювання економічних відносин. Особливо помітним є збільшення кількості повідомлень, присвячених міжнародним економічним обмеженням, тарифній політиці та регуляторним рішенням, що безпосередньо впливає на інтенсивність використання відповідної термінології.

Контекстуальний аналіз показав, що економіко-правові терміни в англомовних публіцистичних текстах функціонують значно ширше, ніж у спеціалізованих наукових чи нормативно-правових документах. Журналісти прагнуть поєднати точність професійної номінації з доступністю викладу для широкої аудиторії, тому спеціальні терміни нерідко супроводжуються поясненнями, уточненнями або перефразуванням. Наприклад, після вживання складних юридичних понять часто подається коротке пояснення їхнього змісту або практичного значення, що забезпечує зрозумілість тексту без втрати термінологічної точності. Водночас окремі терміни демонструють тенденцію до детермінологізації, поступово переходячи до загальновживаної лексики завдяки регулярному використанню у медіапросторі.

Дослідження також підтвердило, що значна частина економіко-правових термінів реалізує свою семантику лише в певному контексті. Так, термін *market* може позначати як економічний простір загалом, так і конкретний сектор економіки, фондовий ринок чи окремий сегмент міжнародної торгівлі. Аналогічно термін *sanctions* залежно від контексту використовується для позначення міжнародних економічних санкцій, фінансових обмежень, правових заходів впливу або корпоративних дисциплінарних механізмів.

Аналіз моделей сполучуваності дозволив встановити найбільш продуктивні синтаксичні конструкції, у складі яких функціонують еко-

номіко-правові терміни. Найбільшу продуктивність демонструють двокомпонентні словосполучення за моделлю «прикметник + іменник»: *economic growth, financial market, legal framework, international trade, intellectual property, corporate governance, public procurement, monetary policy.* Саме ця модель забезпечує максимально точну конкретизацію спеціального поняття та є найхарактернішою для інформаційного стилю сучасної англомовної публіцистики. Другою за продуктивністю виявилася модель «іменник + іменник», представлена словосполученнями *market regulation, tax policy, trade agreement, court decision, contract law, business strategy, competition authority, investment climate.* Такі конструкції широко використовуються у заголовках новин, аналітичних статтях та повідомленнях про діяльність державних установ і міжнародних організацій, оскільки забезпечують лаконічність викладу та високу інформаційну насиченість. Значною продуктивністю характеризуються також дієслівно-термінологічні конструкції, серед яких найчастіше трапляються *impose sanctions, file a lawsuit, sign a contract, raise tariffs, regulate markets, reduce inflation, attract investment, enforce legislation, protect intellectual property.* Саме через подібні словосполучення реалізується динамічний характер журналістського тексту, оскільки вони передають конкретні дії, рішення або зміни економічної чи правової ситуації.

Менш поширеними є багатокомпонентні термінологічні конструкції на зразок *international trade agreement, financial market regulation, intellectual property rights protection, corporate tax reform package*. Незважаючи на нижчу частотність, саме вони забезпечують найвищу точність передачі спеціальної інформації та найчастіше використовуються в аналітичних матеріалах, присвячених міжнародній економічній політиці.

Функціональний аналіз засвідчив, що економіко-правові терміни виконують у сучасному англомовному публіцистичному дискурсі комплекс взаємопов'язаних функцій. Провідною є номінативна функція, яка забезпечує точне позначення економічних і правових явищ, процесів та інститутів. Саме завдяки термінології журналістські тексти зберігають високий рівень фактологічної точності та професійності. Інформативна функція полягає у передачі читачеві спеціалізованої інформації про економічні процеси, діяльність фінансових установ, міжнародних організацій, судових органів та державних регуляторів. Значна кількість термінів використовується для пояснення економічних реформ, податкових змін, фінансових показників і міжнародних угод. У сучасному медіадискурсі активно реалізується також пояснювальна функція. Автори публікацій прагнуть адаптувати професійну лексику до рівня знань масового читача, що проявляється у використанні дефініцій, перифраз, прикладів та коротких коментарів після складних термінів. Такий спосіб подання інформації сприяє популяризації спеціальних знань і підвищує ефективність комунікації. Використання спеціальної економіко-правової лексики підсилює логічність журналістських висновків, створює враження достовірності та експертності повідомлення, а також підвищує рівень довіри читача до інформації. Одночасно реалізується прагматична функція, оскільки вибір певних термінологічних одиниць здатний впливати на інтерпретацію економічних чи політичних подій, формувати громадську думку та акцентувати увагу на найбільш значущих аспектах суспільних процесів.

Отримані результати свідчать, що економіко-правова термінологія є одним із ключових компонентів сучасного англомовного публіцистичного дискурсу. Корпусний аналіз підтвердив її високу частотність, стабільність моделей сполучуваності та широкий функціональний потенціал. Використання корпусного підходу дозволило не лише кількісно описати функціонування економіко-правових термінів, а й установити закономірності їхнього контекстуального використання, що є важливим для подальших лінгвістичних, термінознавчих і перекладознавчих досліджень.

Висновки. Проведене корпусне дослідження дозволило комплексно охарактеризувати особливості функціонування економіко-правових термінів в англомовних публіцистичних текстах та підтвердити ефективність застосування корпусних методів для аналізу сучасного медіадискурсу. На основі сформованого корпусу було виокремлено економіко-правові терміни, встановлено закономірності їхньої частотності, контекстуального використання, моделей сполучуваності та функціонального навантаження.

Результати дослідження засвідчили, що економічна термінологія переважає над юридичною, однак у сучасному англомовному медіапросторі спостерігається активне взаємопроникнення цих двох терміносистем. Найбільш уживаними є терміни, пов'язані з міжнародною торгівлею, фінансовими ринками, інвестиційною діяльністю, податковою політикою, державним регулюванням та міжнародним правом. Висока частотність таких одиниць відображає сучасні тенденції розвитку світової економіки та зростання ролі правового регулювання економічних процесів.

Корпусний аналіз продемонстрував, що економіко-правові терміни характеризуються високою контекстуальною варіативністю та здатністю адаптуватися до публіцистичного стилю. У журналістських матеріалах вони нерідко супрово-

джуються пояснювальними конструкціями, що забезпечує поєднання професійної точності із доступністю інформації для широкої аудиторії. Водночас окремі терміни виявляють тенденцію до детермінологізації, поступово переходячи до активного словника загальномовного вжитку.

Дослідження моделей сполучуваності показало домінування двокомпонентних термінологічних конструкцій типу «прикметник + іменник», «іменник + іменник» та дієслівно-термінологічних словосполучень. Саме ці моделі забезпечують лаконічність, точність і високу інформативність англомовних публіцистичних текстів, що відповідає комунікативним вимогам сучасних мас-медіа.

Установлено, що економіко-правові терміни виконують комплекс взаємопов'язаних функцій: номінативну, інформативну, пояснювальну, аргументативну та прагматичну. Вони не лише забезпечують точне позначення спеціальних понять, а й беруть активну участь у формуванні інформаційної картини світу, інтерпретації економічних і правових подій та впливі на громадську думку.

Перспективним напрямом подальших досліджень є зіставний корпусний аналіз функціонування економіко-правових термінів у британських та американських медіа, дослідження їхньої динаміки в різних жанрах англомовного дискурсу, а також вивчення особливостей перекладу таких термінів українською мовою із застосуванням сучасних корпусних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галинська, О. М. Специфіка англомовної терміносистеми менеджменту як сфери бізнес-діяльності. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. 2014. Вип. 45. С. 11–14.
2. Голощук С. Корпусна лінгвістика: сучасний стан і перспективи досліджень. *Current issues of linguistics and translation studies*. 2021. Т. 22. С. 33–36. https://doi.org/10.31891/2415-7929-2021-22-7 Є
3. Єрьоменко С.В., Строченко Л.В. Англомовна юридична термінологія в аспекті перекладу. *Modern Philology.* 2025. Випуск 4. С. 64–69. https://doi.org/10.32782/modernph-2025.4.9
4. Селецька О. Англомовні бізнес-термінологія: діахронічний аспект. *Modern Philology*. 2025. № 4. С. 189–194.https://doi.org/10.32782/modernph-2025.4.29
5. Сухачова Н. С., Воскобойник В. І., Кононенко В. В. Англомовна терміносистема менеджменту: етимологічний аспект. *Закарпатські філологічні студії.* 2024. Вип. 35. С. 121–126. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.35.21
6. Томчаковська Ю.О., Строченко Л.В., Шевченко-Бітенська О.В., Лесневська К.В. Формування англомовний термінів менеджменту в структурно-семантичному аспекті. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Випуск 40. Том 2. С. 258–262. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.40.2.41
7. Tarnavska M. M. Corpora-Based Analysis of Specialised Texts for Translation Training: Terms and Neologisms. *Naukovi zapysky. Series: Philological Sciences.* 2025. Issue 2 (213). P. 177–182. https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-213-23
8. A dictionary of business and management. URL: https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780199234899.001.0001/acref-9780199234899 (дата звернення: 9.06.2026 р.).
9. BBC News. URL: https://www.bbc.com/news (дата звернення: 06.07.2026).
10. CNN. URL: https://edition.cnn.com (дата звернення: 06.07.2026).

REFERENCES

1. Halynska, O. M. (2014). Spetsyfika anhlomovnoi terminosystemy menedzhmentu yak sfery biznes-diialnosti [Specific features of the English management terminological system as a sphere of business activity]. Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia", (45), 11–14.
2. Holoshchuk, S. (2021). Korpusna linhvistyka: Suchasnyi stan i perspektyvy doslidzhen [Corpus linguistics: Current state and research prospects]. Current Issues of Linguistics and Translation Studies, 22, 33–36. https://doi.org/10.31891/2415-7929-2021-22-7
3. Yeromenko, S. V., & Strochenko, L. V. (2025). Anhlomovna yurydychna terminolohiia v aspekti perekladu [English legal terminology in the aspect of translation]. Modern Philology, 4, 64–69. https://doi.org/10.32782/modernph-2025.4.9
4. Seletska, O. (2025). Anhlomovna biznes-terminolohiia: Diakhronichnyi aspekt [English business terminology: A diachronic perspective]. Modern Philology, 4, 189–194. https://doi.org/10.32782/modernph-2025.4.29
5. Sukhachova, N. S., Voskoboinyk, V. I., & Kononenko, V. V. (2024). Anhlomovna terminosystema menedzhmentu: Etymolohichnyi aspekt [English management terminological system: An etymological perspective]. Zakarpatski Filolohichni Studii, 35, 121–126. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.35.21

6. Tomchakovska, Yu. O., Strochenko, L. V., Shevchenko-Bitenska, O. V., & Lesnevska, K. V. (2025). Formuvannia anhlomovnykh terminiv menedzhmentu v strukturno-semantychnomu aspekti [Formation of English management terms in the structural-semantic aspect]. Zakarpatski Filolohichni Studii, 40(2), 258–262. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.40.2.41
7. Tarnavska, M. M. (2025). Corpora-based analysis of specialised texts for translation training: Terms and neologisms. Naukovi Zapysky. Series: Philological Sciences, 2(213), 177–182. https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-213-23
8. A dictionary of business and management. (n.d.). Oxford Reference. Retrieved June 9, 2026, from https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780199234899.001.0001/acref-9780199234899
9. BBC News. (n.d.). Retrieved July 6, 2026, from https://www.bbc.com/news
10. CNN. (n.d.). Retrieved July 6, 2026, from https://edition.cnn.com

Дата першого надходження статті до видання: 14.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 18.11.2026